

สรุปผลการประชุม
คณะกรรมการการคมนาคม สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒
วันอังคารที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๒
ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข ๓๑๑ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๒

เรื่องที่เสนอเพื่อพิจารณา

- พิจารณาเกี่ยวกับสถานการณ์ค่าฝุ่นละอองเกินมาตรฐานที่เกิดจากการคมนาคมในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จนกลายเป็นปัญหามลพิษทางอากาศที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน
- พิจารณาติดตามความคืบหน้าการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ

ผลการพิจารณา

๑. พิจารณาเกี่ยวกับสถานการณ์ค่าฝุ่นละอองเกินมาตรฐานที่เกิดจากการคมนาคมในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จนกลายเป็นปัญหามลพิษทางอากาศที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน

ที่ประชุมได้รับทราบข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับสถานการณ์ค่าฝุ่นละอองเกินมาตรฐานที่เกิดจากการคมนาคมในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ดังนี้

ข้อมูลจากกรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานครมีนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM_{2.5}) อย่างต่อเนื่อง สำหรับการดำเนินงานเพื่อเตรียมรับมือกับสถานการณ์ PM_{2.5} ได้ดำเนินการดังนี้

- ประชุมกับกรมควบคุมมลพิษและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาจัดทำร่างมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM_{2.5} ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
- จัดตั้งคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM_{2.5}) ในกรุงเทพมหานคร โดยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นประธาน ซึ่งที่ประชุมมีมติ ให้ใช้มาตรการที่กรุงเทพมหานครได้จัดทำร่วมกับกรมควบคุมมลพิษและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาปฏิบัติ ดังนี้

มาตรการระยะสั้น

- (๑) ประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเตรียมรับมือสถานการณ์
- (๒) เผยแพร่ข้อมูลและแจ้งเตือนประชาชนผ่านช่องทางโซเชียลมีเดีย เช่น เฟสบุ๊ก แอปพลิเคชันไลน์ และสื่ออื่น ๆ ทุกช่องทาง
- (๓) ประสานจัดการจราจรให้คล่องตัว
- (๔) ห้ามการเผาในที่โล่งแจ้ง
- (๕) ตรวจจับรถควันดำอย่างเข้มงวด
- (๖) ควบคุมการก่อสร้างให้ดำเนินการมาตรการควบคุมฝุ่นละอองอย่างเข้มงวด
- (๗) เพิ่มความถี่การล้างทำความสะอาดถนน ทางเท้า ผิวจราจร และสิ่งก่อสร้าง

มาตรการระยะยาว

- (๑) ปรับปรุงมาตรฐานการระบายไอเสียรถยนต์ใหม่และคุณภาพน้ำมันเชื้อเพลิง
 - (๒) พัฒนาโครงข่ายการให้บริการขนส่งสาธารณะให้เชื่อมโยงทุกระบบ
 - (๓) รณรงค์ส่งเสริมและจูงใจให้ประชาชนใช้ระบบขนส่งมวลชนสาธารณะ / เพิ่มทางเลือกการเดินทางแทนการใช้รถยนต์ส่วนบุคคล
 - (๔) จัดหาพื้นที่จอดแล้วจรเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนใช้ระบบขนส่งสาธารณะ
 - (๕) ลดปริมาณฝุ่นละอองในบรรยากาศ โดยเพิ่มพื้นที่สีเขียว เป็นต้น
- จัดตั้งศูนย์อำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM_{2.5} ในกรุงเทพมหานคร ตั้งอยู่ชั้น ๑๐ สำนักสิ่งแวดล้อม อาคารธานีนพรัตน์ ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร ดินแดง
- รายงานสถานการณ์ผ่านเฟสบุ๊ก แอปพลิเคชันไลน์ เว็บไซต์กรุงเทพมหานคร และเชื่อมโยงการเผยแพร่ข้อมูลกับเว็บไซต์กรมควบคุมมลพิษ

จากการประชุมหารือแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง PM_{2.5} ในกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๒ ณ ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร (เสาชิงช้า) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ได้สั่งการให้สำนักงานเขตทั้ง ๕๐ เขต และหน่วยงานในสังกัดกรุงเทพมหานครที่เกี่ยวข้องดำเนินมาตรการระยะสั้นได้ดำเนินการมาตั้งแต่ธันวาคม ๒๕๖๑ ได้แก่

- หมั่นล้างทำความสะอาดถนน พร้อมทั้งฉีดพ่นน้ำในอากาศเพื่อลดฝุ่นละอองจนกว่าสถานการณ์จะคลี่คลาย ซึ่งได้มีการระดมทุกภาคส่วนทั้งสำนักงานเขต ๕๐ เขต สำนักสิ่งแวดล้อม สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มณฑลทหารบกที่ ๑๑ กองทัพอากาศ เป็นต้น ในการล้างทำความสะอาดถนนทุกเขตอย่างต่อเนื่อง

- เครื่องจักรต้องมีมาตรการป้องกันฝุ่นละอองกับผู้ประกอบการก่อสร้างอาคาร และการก่อสร้างรถไฟฟ้า

- ห้ามมิให้มีการเผาหญ้าหรือขยะในที่โล่งแจ้งเด็ดขาด

- ประสานขอความร่วมมือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เพิ่มมาตรการตรวจจับรถควันดำ และเร่งระบายรถ

- ขอความร่วมมือประชาชนใช้ระบบขนส่งมวลชนแทนการใช้รถยนต์ส่วนตัว

- ขณะจอดรถให้ดับเครื่องยนต์และหมั่นตรวจสอบรถยนต์มิให้มีค่าควันดำ

เกินค่ามาตรฐาน

การป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษ PM_{2.5} ในระยะยาว เช่น

- ปรับปรุงมาตรฐานการระบายไอเสียรถยนต์ใหม่และคุณภาพน้ำมันเชื้อเพลิง
- พัฒนาและเร่งรัดการก่อสร้างรถไฟฟ้า พร้อมทั้งโครงการให้บริการขนส่ง

สาธารณะให้เชื่อมโยงทุกระบบ

- ส่งเสริมและผลักดันให้ใช้รถโดยสารที่ใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิง (NGV) รถโดยสารไฟฟ้า รถโดยสารไฮบริด มาใช้ทดแทนรถโดยสารเก่าที่ใช้ดีเซล
- จัดหาพื้นที่จอดแล้วจรเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนใช้ระบบขนส่งมวลชน เป็นต้น
- ลดปริมาณฝุ่นละอองในบรรยากาศ โดยเพิ่มพื้นที่สีเขียว

ข้อมูลจากกระทรวงคมนาคม

กระทรวงคมนาคมได้มอบหมายให้กรมการขนส่งทางบกดำเนินการจัดทีมตรวจสอบสภาพรถ จำนวน ๑๖ ชุด เพื่อตรวจรถควันดำในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยขอให้ตรวจสอบสภาพขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ (ขสมก.) เป็นลำดับแรก โดยให้แล้วเสร็จภายใน ๒ วัน รถคันใดที่มีควันดำหรือฝุ่นละอองเกินค่ามาตรฐาน จะขอให้หยุดวิ่งโดยเด็ดขาดก่อน และให้มีการปรับปรุงแก้ไขให้เรียบร้อย วิธีการแก้ไขอย่างเร่งด่วน เช่น การเปลี่ยนไส้กรองหรือน้ำมันเครื่องโดยทันที เป็นต้น หากเอารถ NGV มาใช้ ปัญหาเรื่องการก่อมลพิษทางอากาศหรือฝุ่นละอองจะน้อยกว่ารถยนต์ดีเซลทั่วไป ทั้งนี้ เป็นความร่วมมือระหว่างกระทรวงพลังงานหันมาใช้น้ำมันไบโอดีเซลเกรดพิเศษ B๒๐ แต่ต้องมีการพิจารณาด้านเครื่องยนต์ที่จะสามารถรองรับ B๒๐ ได้ ในอนาคตรถของ ขสมก. จะเป็นรถโดยสารที่ใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิง (NGV) รถโดยสารไฟฟ้า รถโดยสารไฮบริด กระทรวงการคลังหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาจจะพิจารณาลดภาษีให้ถูกลงหรือกระทรวงอุตสาหกรรมสามารถส่งเสริมการผลิตผู้ประกอบการรถไฟฟ้าในประเทศไทยให้มากขึ้น ลดต้นทุนค่าใช้จ่ายให้ถูกลง จะมีโอกาสที่จะเป็นไปได้ที่จะนำรถไฟฟ้ามาใช้ ภาคเอกชนที่เป็นบริษัทร่วมบริการก็มีแนวคิดที่จะนำรถไฟฟ้ามาให้บริการประชาชนในกรุงเทพมหานคร เพียงแต่ติดขัดปัญหาเรื่องของต้นทุน ดังนั้น การแก้ไขปัญหาจึงต้องพยายามลดต้นทุนเพื่อให้สามารถที่จะนำรถไฟฟ้ามาใช้ให้ได้มากที่สุด โดยกระทรวงคมนาคมมีแผนที่จะทดลองเรื่อง Smart City ที่เขตบางซื่อ เป็นโครงการนำร่อง จากนั้นจะขยายไปยังพื้นที่ต่าง ๆ มากขึ้น ซึ่งเรื่องดังกล่าวเป็นประเด็นยุทธศาสตร์หนึ่งที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมให้ความสำคัญค่อนข้างมาก

ข้อมูลจากกรมการขนส่งทางบก

มาตรการของกรมการขนส่งทางบกสำหรับเรื่องรถที่ก่อให้เกิดปัญหา PM_{2.5} แบ่งเป็น ๓ ส่วน ดังนี้

๑. รถยนต์จดทะเบียนใหม่ที่จะนำมาจดทะเบียนได้ต้องตรงตามมาตรฐานไอเสียยุโรป การตรวจสอบจะต้องตรวจสอบในห้องปฏิบัติการ โดยมีสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) เป็นผู้ดูแล กรมการขนส่งทางบกจะใช้หนังสือรับรองจาก สมอ. ว่าผ่านมาตรฐานแล้ว จากนั้นจึงจะดำเนินการจดทะเบียนรับรองรถให้

๒. รถยนต์เก่าจะต้องมีการตรวจสภาพรถประจำปีตามพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก คือ รถขนาดใหญ่ไม่ว่าจะเป็นรถบรรทุกหรือรถโดยสารจะตรวจสภาพทุกปี มีการตรวจวัดควันดำ แต่สำหรับรถโดยสารที่เป็นรถสาธารณะ จะตรวจสอบปีละ ๒ ครั้ง โดยตรวจสอบเรื่องความปลอดภัยและมลพิษ ตามนโยบายเร่งด่วนของกระทรวงคมนาคมให้กรมการขนส่งทางบกไปดำเนินการตรวจสอบเรื่องควันดำ ซึ่งกรมการขนส่งทางบกได้จัดผู้ตรวจการณ์ออกตรวจ จำนวน ๑๖ ชุด โดยตรวจที่อู่ของรถ จำนวน ๒๐ แห่ง ให้เวลา ๒ วัน จำนวนรถที่ตรวจได้ ๑,๔๖๗ คัน รถดีเซลของ ขสมก. ที่มีใช้ทั้งหมด ๒,๐๗๕ คัน พบว่ามีควันดำ ๑๔ คัน ที่เกินเกณฑ์มาตรฐาน และห้ามใช้จนกว่าจะมีการปรับปรุงให้ถูกต้อง โดยกรมการขนส่งทางบกมีการเพิ่มมาตรการที่มีความเข้มงวดในการตรวจวัดควันดำมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นรถยนต์สาธารณะหรือรถยนต์ส่วนบุคคล มีการจัดหน่วยวัดพิเศษเพื่อตรวจวัดควันดำตามอู่รถต่าง ๆ มีการเข้มงวดเรื่องรถบรรทุกวัสดุก่อสร้าง หรือวัสดุที่เป็นฝุ่นผงต้องมีการคลุมผ้าใบอย่างมิดชิด เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาวันฝุ่นตกหล่นบนพื้นถนนและทำให้เกิดฝุ่น มีการเร่งดำเนินการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือการตรวจวัดควันดำให้มีการจัดซื้อเครื่องมือให้เหมาะสมครบทุกหน่วยงาน

๓. รถโดยสารที่ใช้เครื่องยนต์ดีเซล มีการออกมาตรการให้หน่วยงานในสังกัดของกรมการขนส่งทางบกทั่วประเทศเข้มงวดเกี่ยวกับใช้เครื่องยนต์ดีเซล มีการตรวจวัดควันดำที่สถานีขนส่ง เพิ่มช่องทางในการร้องเรียนเกี่ยวกับรถควันดำ เช่น แจ้งผ่านโทรศัพท์หมายเลข ๑๕๘๔ Facebook หรือเว็บไซต์ต่าง ๆ โดยขอให้ผู้ที่พบรถควันดำแจ้งมายังกรมการขนส่งทางบกเพื่อจะดำเนินการตรวจสอบต่อไป

ข้อมูลจากกองบังคับการตำรวจจราจร

กองบังคับการตำรวจจราจรโดยกองกำกับการ ๕ มีหน้าที่ในการตรวจพิสูจน์มลภาวะจากเครื่องยนต์ดีเซล ที่ผ่านมาได้ดำเนินการมาโดยตลอด ได้ตรวจฝุ่นละอองควันจากเครื่องยนต์ดีเซลตั้งด่านตรวจบริเวณพื้นที่กรุงเทพมหานครชั้นนอก ถนนสายหลัก เช่น ถนนกาญจนาภิเษก ถนนพระรามเก้า ถนนบรมราชชนนี มีจุดตรวจรอบกรุงเทพมหานครทั้งสิ้น ๑๒ แห่ง เมื่อมีปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้นก็มีการประชุมหารือร่วมกัน ได้ข้อสรุปว่า กองบังคับการตำรวจจราจรจะขอเพิ่มกำลังในสังกัดกองบังคับการตำรวจจราจรเพิ่มเพื่อเป็นการแก้ปัญหาในช่วงนี้ เพิ่มกำลังของจุดตรวจวัดควันดำเป็น ๒๐ จุด จาก ๑๒ จุด ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครชั้นใน กองบังคับการตำรวจจราจรได้จัดชุดเคลื่อนที่เร็วเป็นรถโมบายในการตรวจ พื้นที่ใดที่มีรายงานว่ามีค่าฝุ่นละอองเกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จะมีรถโมบายออกตรวจ ในการแก้ปัญหาต่อมาคือการประชาสัมพันธ์กับผู้ประกอบการรถบรรทุกและรถขนส่งขนาดใหญ่ที่ใช้เครื่องยนต์ดีเซลเป็นหลัก ว่าให้เปลี่ยนหรือปรับปรุงเครื่องยนต์ในช่วงสัปดาห์ที่ผ่านมากองบังคับการตำรวจจราจรร่วมกับการทางพิเศษแห่งประเทศไทย (กทพ.) จัดทำโครงการจิตรอาสาทำการฉีดน้ำทั่วกรุงเทพมหานคร เพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า

มติที่ประชุม : ที่ประชุมรับทราบข้อมูลดังกล่าวข้างต้นและเห็นควรรวบรวมข้อมูลดังกล่าวไว้เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการต่อไป

๒. พิจารณาติดตามความคืบหน้าการดำเนินงานของคณะกรรมการ
ที่ประชุมรับทราบความคืบหน้าการดำเนินงานของคณะกรรมการ
สรุปได้ดังนี้

- คณะกรรมการด้านการคมนาคมทางบกและทางราง

คณะกรรมการขออนุมัติเดินทางไปศึกษาดูงานและติดตามความคืบหน้า
แผนงานการพัฒนาท่าเรือบ้านนาเกลือ ความคืบหน้าการก่อสร้างโรงพยาบาลพัทลุง และศึกษาดูงาน
ท่าเรือแม่น้ำเทพาในระหว่างวันที่ ๑๕ - ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ณ จังหวัดตรัง จังหวัดพัทลุง
และจังหวัดสงขลา

มติที่ประชุม : ที่ประชุมเห็นชอบ

คณะกรรมการกำหนดนัดประชุมครั้งต่อไป ในวันอังคารที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒
เวลา ๐๙.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข ๓๑๑ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๒
